

Nr 160

Av herr Börjesson i Falköping, om *enhetliga avgifter för polismyndighets förvaring av upphittat gods.*

(Lika lydande med motion nr 131 i Första kammaren)

Enligt lag om hittegods har polismyndighet rätt att uttaga en viss förvaringsavgift för upphittat gods. Ägaren till godset skall sålunda till polismyndighet gälda de kostnader som denna haft för förvaringen, och om någon ägare inte anmäler sig åligger upphittare, i vars ägo godset efter viss tid övergår, att stå för denna kostnad. Skulle tvist uppkomma beträffande lösesummans storlek skall frågan avgöras av domstol.

För fastställande av polismyndighets kostnad i samband med omhändertagande av dylikt gods använder man sig i vissa fall, särskilt på större orter, av en schablonmässig taxa. I några få fall har sådan taxa fastställts av länsstyrelsen. Ersättningsbeloppets storlek torde i sådana fall beräknas med hänsyn till såväl det upphittade godsets värde som förvaringstidens längd. En viss normering av kostnadsberäkningen i detta avseende innebär den i ett cirkulär från dåvarande riksräkenskapsverket till länsstyrelserna 1958 (A 193) meddelade föreskriften att vid redovisning till statsverket för hittegods avdrag får ske med »högst 30 % av nettointkomsten vid försäljningen såsom ersättning för polisdistriktets beräknade kostnader för sådana särskilda anordningar för omhändertagande och vård av annat hittegods än kontanta medel som befunnits nödvändiga att vidtaga utöver dem, som sammanhånga med polisverksamheten i egentlig mening». Denna föreskrift rör sålunda av polisen upphittat gods, vartill någon ägare inte anmält sig och som därför tillfaller statsverket. Enligt den ovan citerade föreskriften medger statsverket icke något kostnadsavdrag för hittegods som utgöres av kontanta medel. Emellertid förekommer det att ägare/upphittare ålägges att gälda förvaringsavgift till polismyndighet jämväl när det gäller upphittade pengar.

Ett exempel från Stockholm gäller en person som upphittade en tiokronorssedel på en gata. Upphittaren överlämnade sedeln till polisen, men eftersom någon ägare inte lät höra av sig fick han kr. 7: 50, vilket utgjorde det upphittade beloppet med avdrag för kr. 2: 50 i förvaringsavgift. Detta innebär alltså att förvaringsavgiften uppgick till 25 % av den upphittade sedelns värde, vilket med hänsyn till sedelns föga skrymmande karaktär får

anses oskäligt. Det kan konstateras att det beträffande förvaringen av omhändertagna kontanta medel liksom beträffande förvaringen av upphittade föremål i övrigt förekommer varierande avgifter i olika delar av landet.

Någon speciell praxis i fråga om kostnadsersättning till polismyndighet för förvaring av hittegods finns sålunda icke. De flesta av landets länsstyrelser har icke ansett sig ha anledning att ingripa normerande i detta avseende och säger sig sakna officiell kännedom om gällande lokala föreskrifter. Ett par länsstyrelser har upplyst om att i resp. län över huvud taget (Gotlands län) eller på de allra flesta orter (Göteborgs och Bohus län) icke förekommer att ägare eller upphittare utkräves ifrågavarande kostnadsersättning. Endast beträffande Stockholms stad samt Värmlands och Örebro län föreligger uppgift om att hittegodstaxa fastställts av överståthållarämbetet resp. länsstyrelserna. Några särbestämmelser för kontanta medel föreligger icke i dessa fall. Däremot gäller åtminstone en av länsstyrelse ej fastställd taxa (Flen) uttryckligen icke upphittade kontanta medel.

Av speciellt intresse i förevarande fråga är länsstyrelsens i Kopparbergs län ställningstagande i ett hittegodsärende 1960. Med anledning av en förfrågan hos länsstyrelsen huruvida polismyndigheten i Ludvika var berättigad att av till upphittare överlämnad penningssumma behålla 10 % av beloppet i »omkostnadsavgift» uttalade länsstyrelsen att det »icke kan vara rimligt att tillämpa samma schablon beträffande upphittade pengar som rörande gods, vilket kräver särskild vård». Polismyndigheten tillhölls att i enlighet härmed revidera de av denna utfärdade hittegodsföreskrifterna samt att i det aktuella fallet till upphittarna utbetala den innehållna summan med avdrag av eventuella annonskostnader.

Här kan också nämnas att i Stockholm uttages en förvaringsavgift för upphittat gods — den utgår endast för 90 dagar — som uppgår till 30 öre för första dagen och till 20 öre för varje därpå följande dag, dock så att högsta avgiften blir:

för gods, vars värde beräknas icke överstiga 25 kr., en avgift av kr. 2: 50;

för gods, vars värde beräknas överstiga 25 kr. men icke 50 kr., en avgift av kr. 5: 70;

för gods, vars värde beräknas överstiga 50 kronor men icke 100 kr., en avgift av kr. 11: 30.

Dessutom kan utgå kostnader för transport, annonsering och dylikt.

Av ovanstående torde framgå att några enhetliga taxor beträffande förvaring av upphittat gods icke finnes. För att enhetlighet skall kunna skapas på det här området kräves bestämmelser som är gemensamma för hela landet. Det finns anledning att hålla detta i åtanke särskilt när polisväsendet förstatligas.

Med stöd av vad jag här ovan framfört får jag hemställa,
att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla
om sådana åtgärder, att enhetliga avgifter föreskrives för
polismyndighets förvaring av upphittat gods.

Stockholm den 22 januari 1964

Bengt Börjesson

i Falköping